

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 27. november 2015
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: DEPM/DI/SUMK/FH
Sagsnr.: 1506254
Dok. nr.: 1817997

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 28. oktober 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (B 7: Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transseksualisme fra sygdomsliste) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 25. oktober 2015 fra LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner, jf. B 7 – bilag 1.”

Svar:

LGBT Danmark anmoder i deres henvendelse Folketinget om at pålægge regeringen i indeværende folketingssamling at:

1. flytte kønsidentitetsforstyrrelser (DF64) med underpunkter fra afsnittet om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser i Sundhedsvæsenets Klassifikations System (SKS) til et afsnit, hvor det ikke kan opfattes som en sygdom, en lidelse eller en seksuel tilstand;
2. slette transvestisk fetichisme (DF651) fra Sundhedsvæsenets Klassifikations System (SKS);
3. arbejde aktivt for, at Gender identity disorders (F64) med underpunkter fjernes fra afsnittet Mental and behavioural disorders i WHO's sygdomsklassifikation (ICD) til et afsnit, hvor det ikke kan opfattes som en sygdom, lidelse eller en seksuel tilstand;
4. arbejde aktivt for, at Fetishistic transvestism (F65.1) slettes fra WHO's sygdomsklassifikation (ICD)

Til brug for besvarelsen har Sundheds- og Ældreministeriet indhentet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen og Sundhedsdatastyrelsen.

Sundhedsstyrelsen og Sundhedsdatastyrelsen har i en fælles udtalelse oplyst følgende:

”Indledningsvist vil Sundhedsstyrelsen anføre, at det er vigtigt, at personer, som ønsker hormonbehandling og indgribende kirurgiske indgreb m.v., bliver udredt grundigt. Sundhedsstyrelsen har fastlagt de overordnede krav til udredning og behandling af transkønnede i Sundhedsstyrelsens vejledning om udredning og behandling af transkønnede. Vejledningen fastlægger også ansvarsfordelingen mellem de involverede sundhedspersoner i forbindelse med udredning og behandling af transkønnede, som ønsker kønsmodificerende behandling.

Vejledningen præciserer, at udredning og behandling af voksne transkønnede kræver særlig ekspertise, der er forankret i et fast multidisciplinært teamsamarbejde. Det multidisciplinære teamsamarbejde omfatter speciallæger i psyki-

atri, gynækologi/obstetrik og plastikkirurgi og andet personale, herunder psykologer, med særlig viden, indsigt og kompetence på området. Vejledningen præciserer yderligere, at i forbindelse med udredning og behandling af transkønnede er det psykiateren i teamet, der har ansvaret for patientens forløb. Herunder den indledende udredning, observation, koordinering af den øvrige udredning og behandling samt opfølgning på behandlingen.

Formålet med udredningen er at afklare, om der foreligger indikation for kønsmodificerende behandling på baggrund af en transseksuel tilstand. Det er i den forbindelse vigtigt at afklare, om der er eventuelle samtidige somatiske eller psykiske lidelser (komorbiditet), misbrug og sociale problemer, der kan kontraindicere behandlingen.

Kønsmodificerende behandling indebærer en proces med betydelige fysiske og psykiske ændringer, som kan have sociale konsekvenser for det enkelte individ. De fysiske ændringer kan være af reversibel, delvist reversibel eller irreversibel karakter, og en grundig udredning forud for den kønsmodificerende behandling er derfor vigtig. Udredningen er med til at sikre at kønsskiftet kan ske til den grad, som den transseksuelle ønsker, når betingelser og forudsætninger herfor i øvrigt er opfyldt.

Vedr. 1 Flytning af kønsidentitetsforstyrrelser (DF64) med underpunkter fra afsnit om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser i Sundhedsvæsenets KlassifikationsSystem (SKS).

Sygdomsklassifikationen er primært et arbejdsredskab, som anvendes i forbindelse med dokumentation og indberetning af patientrelaterede data til Landspatientregisteret. I selve patientjournalen vil der typisk være mere detaljerede oplysninger om det enkelte behandlingsforløb.

Der bør opretholdes overensstemmelse mellem den danske version af sygdomsklassifikationen, som den fremstår i SKS, og WHO's ICD-10. En eventuel flytning af DF64 i SKS bør således afvente ændringer i ICD systemet, så denne overensstemmelse opretholdes. Flytter man koder med tilhørende kodetekster fra et sted i sygdomsklassifikationen, og i stedet etablerer nationale koder et andet sted i sygdomsklassifikationen, vil dette kunne afstedkomme misforståelser. Det kan potentielt få alvorlige konsekvenser, hvis man begynder at registrere patientrelaterede data efter ikke-standardiseret national registreringspraksis uden sammenhæng med international konsensus, idet patienter ikke altid kun behandles inden for et enkelt lands sundhedsvæsen.

Vedr. 2 Sletning af transvestisk fetichisme (DF651) fra SKS.

Den danske version af sygdomsklassifikationen opdateres løbende, herunder i forbindelse med de årlige opdateringer, der vedtages i det internationale klassifikationssamarbejde i WHO-FIC (Family of International Classifications).

Det er muligt at foreslå ændringer til den danske version af sygdomsklassifikationen, som den fremstår i Sundhedsvæsenets KlassifikationsSystem (SKS).

Der vil typisk, i forbindelse med sagsbehandlingen af kodeønsker, foregå en høring af de relevante lægefaglige selskaber, inden man foretager ændringer i

klassifikationen. Mange af de kodeønsker, der indsendes, drejer sig om yderligere detaljer, dvs. underkoder, eller de såkaldte "ekstensioner", som ikke afstedkommer de samme problemer, som flytning eller lukning af allerede eksisterende koder gør.

Hvis et indsendt forslag indebærer ændringer i den internationale version af sygdomsklassifikationen, vil forslaget kunne sendes videre til en af de nordiske repræsentanter i WHO's klassifikationssamarbejde, hvorefter det vil kunne blive behandlet i de relevante arbejdsgrupper i WHO-regi, forudsat der er faglig opbakning til forslaget.

Vedr. 3 Gender Identity Disorders (F64) placering i WHO's ICD klassifikations-system.

I dag indgår transseksualitet i WHO's klassifikationssystems kapitel under "Psykelige lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser" i gruppen "kønsidentitetsforstyrrelser". Klassifikationssystemet ICD-10 er under revision, og der arbejdes aktuelt på en revideret 11. udgave af klassifikationen (ICD-11), og denne reviderede udgave forventes vedtaget på World Health Assembly (WHA) i 2018. Der vil endvidere være en implementeringsfase fra ICD-11 vedtages til den er i drift, forventeligt af størrelsesorden et par år. Her vil blandt andet oversættelse, oplæring og tilretning til danske patientregistreringsforhold skulle foregå. Det er forventningen, at der i forbindelse med revisionen vil blive foretaget ændringer i dele af klassifikationens struktur og indhold i forhold til ICD-10.

Danmark indgår i det internationale samarbejde med flere af de øvrige EU-lande i forbindelse med dette revisionsarbejde. Det kan i den forbindelse nævnes, at Danmark sammen med de øvrige nordiske lande aktivt støtter WHO's forslag om, at diagnosen transseksualitet flyttes til en kategori i ICD-11, som ikke opleves som stigmatiserende og/eller diskriminerende af de transkønnede.

Status for revisionsarbejdet med ICD-11 er, at der forventes at blive etableret et nyt afsnit/kapitel med overskriften "Conditions related to sexual Health". "Transseksualitet (Transsexualism)" (F64.0) forventes at blive placeret i "Conditions related to sexual Health" under overskriften "Gender incongruence of adolescence and adulthood". F64.0 vil således ikke længere være omfattet af afsnittet/kapitlet om "Psykelige lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser (Mental and behavioural disorders)".

Man bør imidlertid være varsom med allerede nu at lægge sig fast på både en engelsksproget term og en dansk oversættelse af kodeteksterne i ICD-11, idet revisionsarbejdet fortsat er i gang, og man kan således stadig nå at få adgang til at kommentere eller komme med ændringsforslag på ICD-11 Beta Browseren (<http://www.who.int/classifications/icd/revision/en/>).

De engelsksprogede termer "sex/sexual" kan endvidere oversættes dels med "sex/sekuel", men også med "køn/kønslig" således at forstå, at "køn" i sig selv ikke er ensbetydende med "sekuel" – muligvis ville man eksempelvis vælge at oversætte "Conditions related to sexual health" til "Sundhedstilstande/forhold med relation til køn". Det er som nævnt endnu for tidligt at lægge

sig fast på en endelig terminologi både i den engelsksprogede version og for den danske oversættelse. I denne sammenhæng bør det desuden tilføjes, at der også inden for den engelsksprogede verden er variationer i termernes anvendelse og deres (med)betydninger.

Vedr. 4 Sletning af Fetishistic transvestism (F65.1) fra WHO's ICD klassifikationssystem.

I forhold til "Kønsidentitetsforstyrrelser" (F64) og "Transvestisk fetichisme" (F65.1) er forventningen, at disse begreber vil udgå af klassifikationssystemet med etableringen af ICD-11."

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens og Sundhedsdatastyrelsens oplysninger.

I forhold til forslaget angivet under pkt. 2 om at fjerne "Transvestisk fetichisme" fra Sundhedsvæsenets KlassifikationsSystem (SKS), kan jeg supplerende oplyse, at Sundhedsstyrelsen og Sundhedsdatastyrelsen ikke har planer om at anbefale, at der tages initiativ hertil. Styrelserne finder det således vigtigt at opretholde overensstemmelse mellem SKS og WHO's klassifikationssystem (ICD). Som det fremgår ovenfor under pkt. 4, er det forventningen, at "Transvestisk fetichisme" vil udgå af klassifikationssystemet med etableringen af ICD-11.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Mathias Ørberg Dinesen